

Pet let videmskega sporazuma

Pred petimi leti sta podpisala 20. avgusta inženir Miloš Bugar za Jugoslavijo in dr. Mario Capon za Italijo Sporazum med republiko Italijo in Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo za ureditev osebnega prometa kakor tudi prevozov in suhozemnih ter pomorskih zvez med tržaskim področjem in bližnjimi področji.

Petletno razdobje je kratko v slovesnem življenju, čim pa se premakne na mednarodno torišče, je to kratko razdobje še mnogo krajše. Vendar pa je ta petletni pet let izvajanja videmskega sporazuma dokazalo, kaj je mogoče narediti v korist prebivalstva in za mednarodno zblizanje, če se državniki vsedajo za zeleno mizo z resnim namenom, da se o pereh vprašanjih mirno pogovorijo in da jih tudi rešijo.

Mnogo je bilo pred petimi leti dvoma, skritega (niti preveč) nezaupanja, kar se je tudi odrazilo v nekaterih določilih sporazuma. Spominimo se samo, da je na primer člen 5 omenjenega sporazuma v prvem odstavku določil: »Vrtniter na področje stalnega bivanja se bo moral kasneje v roku naslednjega dne in na krajih prehoda, označenih v propustnici.«

To je pomenilo, da se je lahko omejeni prebivalec zadrževal na sosednem področju strogo določen čas — največ dva dni. In čino — se je moral vrniti skozi isti omejeni prehod, katerega je vstopil na sosedno področje. Povzročila ni bilo za njega dostopno celotno sosedno področje, temveč samo tisti predel, ki so bili točno določeni, napisani in potrjeni v žigi v propustnici. Večina teh določil je kasneje prenehal. Na osebnih zasedanjih stalne ustanovitvene komisije, ki je bila ustanovljena na osnovi videmskega sporazuma, so ta določila bistveno spremenili v korist omejenega prebivalstva. Sedaj se lahko zadržujemo na sosednem področju tudi tri dni, v praksi pa se izvajajo tudi druga določila, ki omogočajo daljše bivanje. Dostopno je za vse brez izjeme celotno sosedno področje. Vrnemo se na lahko v okviru treh dni, kateri koli blok, ki je določal, da imajo pravico, da na prosiljo določenem področju vse osebe, ki prebivajo na omejenem področju, s tem členom so bile odpravljene kakršne koli diskriminacije.

Isti člen pa je določil, da bo propustnica veljala samo za štiri mesece in da bo strojno potovanja izplačano. Če je potnik podoben, in sicer: »Če obsej se upravičeni razlogi, da daljšo dobo ali za večje število potovanj.« Prvi del tega stavka je že izpolnjen, mislija že določila, da se propustnice izdajajo za eno leto.

Iz navedenega je razvidno, da je bil v petih letih napravljen velik korak na stalno izboljševanje v korist omejenega prebivalstva in da je s tem postajal vedno bolj instrument, s katerim se je odstranjevala meja v klasičnem smislu več besede. Sedaj nimamo več opravka s strogo ločenimi območji, temveč z omejenimi področji, ki se med seboj spopolnjujejo, gospodarsko-kulturno s tem usvajajo ustrezne pogoje za razvoj mednarodnega pomirjenja in za razvijanje sožitja obeh narodov, ki živita na tem ozemlju.

Prav v tej zvezi pa navajamo tudi nekatere predpostavke, ki jih mnogokrat ugotovimo, da bi se videmski sporazum v okviru navedenih pogojev še nadalje spopolnjeval.

Kot je že načelno pred-

BOGO SAMSA

«Ali imate kak nov zemljevid Afrike? Ta od predsinočnjim ni več vreden!» (Iz «Ježan»)

Strelka in Belka živi spet na Zemlji

Na Zemljo sta se vrnila vesoljska ladja in kabina z obema psičkama, še prej pa sta se ločili druga od druge - Samo za deset kilometrov razlike med predvidenim krajem pristanka in krajem, kjer je ladja pristala

MOSKVA, 20. — Moskovski radio je nocoj javil, da sta se vesoljski psički «Strelka» in «Belka» vrnila živi in zdravi na Zemljo z vesoljske ladje, ki so ju v petek postavili v tir okoli Zemlje.

Hermetična kabina je uspešno preletela goste plasti atmosfere. Psički Strelka in Belka sta pri dobrem zdravju. Znak za ločitev hermetične kabine od vesoljske ladje so dali, ko je ladja osemnajst letela okoli Zemlje.

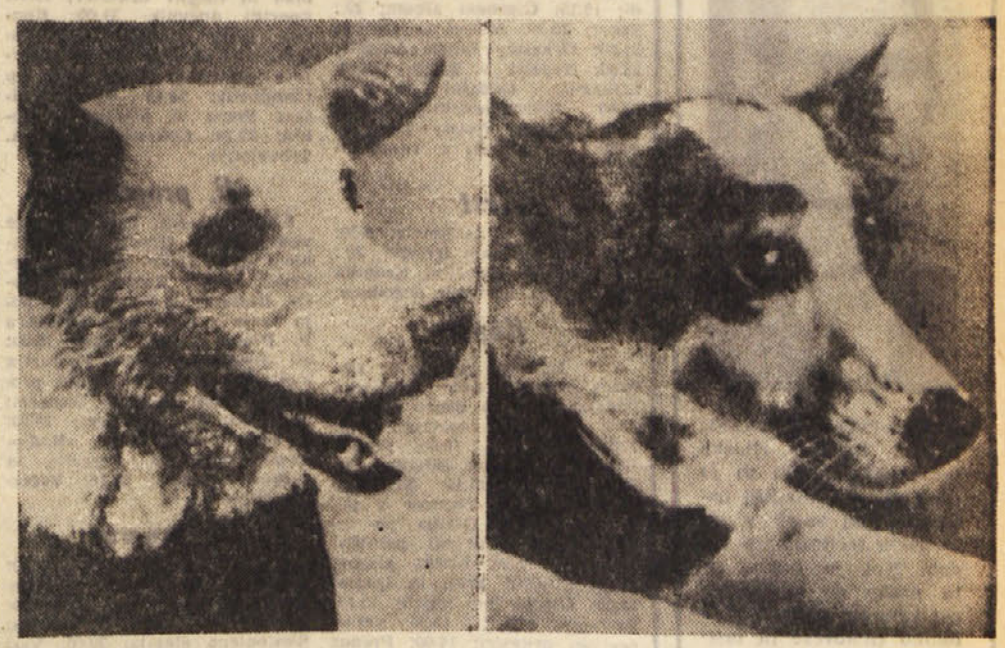
Agencija Tass je pripomnila: «To je prvič, ko so se živa bitja, potem ko so potovala 700 tisoč kilometrov po vesolju, vrnila živa na Zemljo.»

Uradno poročilo se glasi: Ob zaključku programa raziskovanj, ki je bil predračunan za dobo štiriindvajsetih ur, ter po dobjenih podatkih o življenju živali in o normalnem delovanju komandnega sistema vesoljske ladje, je bil dan ukaz, naj ladja zapusti svoj tir. Ukaz je bil dan med osemnajstim krogom okoli Zemlje. Sistem vodenja vesoljske ladje in sistema zavarovanja sta delovala z veliko natančnostjo in sta zagotovila pristaneke vesoljske ladje na predvidenem področju. Razlika med točko, ki je bila predvidena za pristaneke, in točko, kjer

tehnikov in delavcev, je uvođ v polet človeka v medplanetni prostor.

Znani strokovnjak za astronautiko profesor Sternfeld piše danes, da je razdalja tira vesoljske ladje od Zemlje zelo važna, ker sovjetske znanstvenike posebno zanima, kako se bo vesoljska ladja obnašala med povratkom v gostejše plasti atmosfere.

Sternfeld pravi, da bodo vesoljski potniki lahko zmanjšali hitrost svoje kozmične ladje z izkoriščanjem zaviralnega delovanja zra-

Psički Belka (veverica) in na desni Strelka (puščica), ki sta se po 700.000 kilometrov dolgem potovanju po vesolju vrnila živi in zdravi na Zemljo

PREMUDIO
AMANDA
TUR

Inem

Inem! Tako so klicali tovarišča mojemu otrostvu, deklico iz sosede. Imela je takrat polnih osem let in je bila dve leti starejša od mene.

Pri srečanju z Inem so se ljudje prijazno smehljali, Inem je tako svež, ljubeč otroški obraz! V mnogih družinah s fanti, godinami za poroko, so govarili:

«Ne bi bilo slabo pripeljati v hišo tako nevesto kot je Inem...»

Moji starši so že zdavnaj prevzeli skrb za Inem. Pomagala je materi pri gospodinjstvu in se igrala z mano in mojim mlajšim bratom.

Nekada dne sem bil v kuhinji. Inem je ravno postavljala kotel za vodo na ogenj, ko je rekla:

«Lepotec, muče, jaz sem nevesta!»

«Nevesta?» sem se začudil.

«Da! Kmalu bo moja svatba.»

«Je lepo biti nevesta?»

«Pa še kako! Kupili mi bodo lep plašč, jopič in krilo, a poročna oprema, da jo vidiš! Okrašili me bodo s cvetjem... Oči mi bodo podčrtali s črno barvo... In tako lepo me bodo počesali! Tako sem zadovoljna! Tako vesela!»

Avtor današnje novele Premudio Amanda Tur je iz Indonezije, kjer se je rodil pred 35 leti. Skupaj s svojim ljudstvom se je boril za nacionalno osvoboditev svoje dežele.

Inem je govorila resnico. «Gospa» je rekla njena mati, ko je prišla k nam, pripeljal jo je svatovčin... Moji deklici je čas, da se poroči... Da se poroči? «Da, gospa, Inem ima že osem let.» Moja mati se je zasmejala.

«Osem let! Saj je še otrok!»

«Mi nismo bogati, gospa, mi smo hčerke bogatih ljudi, lahko dolgo ostanemo neporočene. Mi tega ne moremo. Svatbo bi morali napraviti še pred tem. Ašihina hčerka je že poročena, a Inem je dve leti starejša od nje. Hvala bo, ker smo slišali našli človeka, ki jo ne, ko preskrbimo Inem, bo lahko naš življenje postalo lažje. Zanimov oče je bogat človek, a tudi Narkabon je prišel trgovati. Edini dečak...»

«Moja mati je vztrajala pri svojem. «Čem bolje, če je ženin prav tako se otrok...» Narkabon ima že sedem let...»

«Zgodnji zakon ni dober! Otroci nehalo rasti, boleha...»

«V naši družini ni bolnih mami in babu šestdeset in sedem let...»

«Gospa, ti si stisnila obrvi. Kaj in moja mati sva se prav tako poročili v osmem letu...»

«Zgodnji zakon ni dober! Otroci nehalo rasti, boleha...»

«V naši družini ni bolnih mami in babu šestdeset in sedem let...»

«Gospa, ti si stisnila obrvi. Kaj in moja mati sva se prav tako poročili v osmem letu...»

«Zgodnji zakon ni dober! Otroci nehalo rasti, boleha...»

«V naši družini ni bolnih mami in babu šestdeset in sedem let...»

«Zgodnji zakon ni dober! Otroci nehalo rasti, boleha...»

«V naši družini ni bolnih mami in babu šestdeset in sedem let...»

«Gospa, ti si stisnila obrvi. Kaj in moja mati sva se prav tako poročili v osmem letu...»

«Zgodnji zakon ni dober! Otroci nehalo rasti, boleha...»

«Zgodnji zakon ni dober! Otroci nehalo rasti, boleha...»

«V naši družini ni bolnih mami in babu šestdeset in sedem let...»

«Gospa, ti si stisnila obrvi. Kaj in moja mati sva se prav tako poročili v osmem letu...»

«Zgodnji zakon ni dober! Otroci nehalo rasti, boleha...»

kokosovih palm in z dolgimi drevesnimi vejami.

Svatbe v našem mestu pripravljajo navadno takrat, ko je opravljena setev in je riž cenejši. In kaj je bolj veselo od te predstave! Godba ni nehala igrati dva dni in dve noči. Otroci smo z zanimanjem opazovali odrasle. Plesali so, se ljubili, hitro trkali in pijani vzklikali:

«Huraj!»

Vsi, zlasti ženske, so z gunjenostjo gledali poročno svečanost. Prišla sta mlado poročena in Inem je, kot zahteva to običaj, počepnila, sklenila roke in si jih položila na obraz tako, da so se nohti velikih prstov dotikali nosu. Nato so prinesli bakren umivalnik z dišečo vodo, in ko je Narkabon stopil na hišni prag, mu je Inem umila noge. Sorodniki so obstopili ženina in nevesto, jima sklenili roke in ju odvedli proti rogovnici za mladoporočence.

Nenadoma se je razleglo nenormalno vzklikanje:

«Bil je eden — postala sta dva! Bil je eden — postala sta dva! Bil je eden — postala sta dva!»

Tedaj sem opazil, da Inem joče. Solze so se mešale z lepotilnim praškom in s črno barvo in pušale temne sledove na njenem čudovitem otroškem obrazu.

Zbežal sem domov in vprašal mater:

«Zakaj se Inem joče, mama?»

«Neveste jokajo zato, ker se spominjajo svojih pradedov in prababic, ki jih že davno ni več na svetu.»

Drugega dne sem zvedel za pravi vzrok Ineminih solz: hotela je še dalje ostati otrok, a se je bala to povedati.

Gostija je bila končana, hrup se je polegel in gostje so se razšli. Kakor da se ni nič zgodilo. Pojavili so se samo prvi upniki. Inemina oče je izginil iz mesta. Dvojici pa so ostali in jih je bilo treba plačati. Inemina mati se je trudila, da bi zasluzila denar. Dan se je zanj stopljaj z nočjo...

«Pusti me! Pusti me!»

«Mati, ali slišiš? Inem vpije!... Mati! — sem za klical.»

«Spi, spi... To sta onadva... Vpijeta. Uboga Inem!...»

«A kakaj vpijeta, mati? Na vprašanje nisem dobil odgovora. Nato je vse uhitnilo in jaz sem zaspal. Ta strašen krik in ječanje pa sta se pričela ponavljati in vsako noč sem budil mater in je ona samo vzdihovala:

«Uboga, uboga deklica!... Cisto je še otrok Samo pomisli!...»

Inem je prišla k nam... Kot da bi bilo to sedaj, se spominjam njenega bledega obraza. Videti je bilo, da ni ostala v njem kaplja krvi. Hotela je nekaj reči, a ni mogla, ker so jo dušile solze.

«Zakaj jočeš, Inem? Ali ni kaj v redu? — je vprašala mati.

«Gospa, — je jokaje odgovorila Inem, — vzemite me zopet k sebi... Vzemite!...»

«Toda ti imaš sedaj moža, Inem...»

«Vzemite me k sebi!»

«Zakaj, Inem? Ali te kreva Narkabon? — je vprašala mati.

«Usmili se, gospa!... Vsako noč se bori z menoj. To me boli... Nočem biti poročena. Nočem!»

«Toda, Inem, — jo je to lažila mati, — videla boš, vse bo še dobro! Ali se morda nisi ti sama hotela poročiti?»

«Da, toda, toda...»

«Pomni: žena mora vedno ubogati moža.

Inem je molčala, solze so ji hlebele po licih.

«A sedaj pojdi domov in ubogaj moža! Naj bo kakršni koli, četudi hudoben, ti mu moraš biti pokorna, ker je on tvoj gospodar.

Inem ni hotela iti.

«Toda Inem, pojdi! Videla boš, vse bo še dobro. Inem se je počasi napotila k izhodu.

«Uboga, uboga deklica!... — je zopet zašepetala mati, ko je Inem odšla.

Spominjam se, da sem jo vprašal:

«Ali se je oče prav tako boril s teboj?»

Mati me je presenečeno pogledala, nato se je nasmešnila:

(Nadaljevanje na 4. strani)

Slikar Lojze Spacal pred novo sliko v svojem ateljeju v Piranu. — Spacalova osebna razstava 45 del, ki so nastala med 1938 in 1960, zbujajo med domačini in tujimi turisti največjo pozornost ter je izredno obiskana. Turistično društvo, prireditelj razstave, je zaradi tega v soglasju z umetnikom sklenilo podaljšati razstavo do konca avgusta.

K VPRAŠANJU ODGOVORNEGA IN NEODGOVORNEGA PISANJA ZGODOVINSKIH ČLANKOV

Zopet nekaj o starem Piranu toda to pot nekoliko drugače

Članek *Piran v davnini*, ki ga je po *Turističnem vestniku* povzel tudi naš list (9. in 11. avgusta), je naletel na strogo kritiko

Po objavi omenjenega članka je naša uredništvo prejelo članek Mirolava Pahorja, ki ga tu objavljamo nekoliko skrajšano, vendar tako, da ni odpadlo nič bistvene.

Delitev mesta Pirana na «kastel» in «Manciano» naj bi bila «pristaniško mejo» nima nobenega pravega smisla. Predvsem Marciana zgodovinsko ni izpričana. Tržaški zgodovinar Pietro Kandler jo je tja postavil brez vsakršnih virov. Vsi kasnejši istrski zgodovinarji so Marciano po njem prevzeli, ne da bi na temeno samo ali po virih kontrolirali ali je ali pa ni mogoče govoriti o takomem novem «pristaniškem mestu Marciana». Vsa doslej opravljena raziskovanja na tem mestu v zvezi z izkopki za kanalizacijo, elektriko, plin itd. so dala povsem negativne rezultate. Tako, da danes lahko rečemo skoraj pozitivno, da o pristaniškem mestu Marciana v Piranu ni mogoče govoriti. Delati pa samo na podlagi stare literature, kot dela avtorica članka, pomeni zavajati vrednost zgodovinske literature, ki pa je že dala nekaj dobrih rezultatov.

Kar se tiče naselja Marciana, ki ga danes poznamo, ga lahko omejimo skoraj izključno na sedanjo Ulico svobode. Ta pa je nastala šele v drugi polovici XV. in v XVI. stoletju. Trditve, da je povzela po virih, ki so ohranjeni v piranskem arhivu, kajti ti imenujejo Marciano šele v tej dobi in to kot novo mestno četrt. Končno pa je sprejeto tako imenovane teorije o «starem pristaniškem mestu Marciana» rimske ali predrimske dobe povsem ahistorično in nima nobene stvarne podlage. Sprejete trditve pomeni zanikati mestu Piranu ves njegov logičen razvoj vsaj od IX. do XVI. stoletja.

K temu, kar piše mimogrede avtorica o zboru pri Rižani, je treba tudi kaj prižgati. Listina o Zboru sploh ne omenja, da bi Slovani na njem nastopili, najmanj pa da so «nastopili precej oblastno». Rižanski zbor se je sestel zato, da bi se istrski meščani pritožili proti samovoljni istrski škofovi in mimogrede so navedene tudi pritožbe proti Slovonom, ki «orjejo naša polja, pasejo po naših pašnikih itd». Sklep pa je bil, da se Slovani izženejo od povsod, kjer delajo meščanom škodo. Res je sicer, da so Slovani vsaj v notranji Istri ostali nikjer pa ni rečeno, da so ostali zato, ker so «oblastno nastopili na Rižanskem zboru». Romanski živelj se je umaknil v obrežna mesta ne samo iz strahu pred Slovani, temveč tudi iz strahu pred ostalimi ljudstvi, ki so videla v Italijo preko Istre že pred njimi. Res je tudi,

in bi nam bil danes popolnoma znan.

Osrednji mestni vodnjak na današnjem Prvomajskem trgu ni sezidan iz marmornih kock, gre le za beli istrski apnenec, verjetno s savubiti se gotovo tudi oglašil, v svoj prid, fesar pa niso Piran kamolome. Celo kamnite plastike, ki krasiyo ta lep arhitektonski objekt, so iz apnenca.

Končno bi radi vedeli, kje se v Piranu nahajajo «glavice Rafaela». Najbrže se je avtorica članka tudi tukaj temeljito zmotila. Ne

V patriarhiji v Peči so pod vodstvom slikarja Aleksandra Tomaševiča očistili najlepšo fresko sv. Janeza, kar jih je od srednjeveške umetnosti ostalo v Jugoslaviji. Doslej so vedno mislili, da je najpisa freska sv. Janeza naslikana v Gračnici, toda freska v Peči (na sliki) je bolj monumentalna.

ve. Pa tudi oni nam niso povedali, da bi bili Slovani «oblastno nastopili» na Rižanskem zboru.

Niti arheološke najdbe ne morejo zaenkrat dokazati, da bi bili Slovani naseljeni že tedaj ob obali. O notranosti pa smo že poudarili, da so se tam nastanili in jo kolonizirali.

Radovedni smo, koga ima avtorica članka za «pranskega filozofa», ki je dal na beneški hiši na trgu vklesati napis «Lasa pur dir». Literatura nam pove, da je dal to hišo sezidati koprski plemič iz družine Del Bello ali De Belli okrog leta 1420 ali še nekoliko kasneje. Toda to ni bil nikak filozof, Morda lahko govorimo o trgovcu, morda o kakem drugem poklicu, ki je opravljal omenjeni Koprčan v Piranu, nikakor pa ne o filozofu. Če bi to bil filozof, bi se italijanska zgodovinska literatura o njem že zdavnaj razpisala

sedanje obinske palače obta se danes kamena napisna plošča, ki nam v latinskem jeziku pove, da je staro mestno hišo dal sezidati pater Matteo Manolesso leta 1291. Stara mestna hiša ni bila v beneškem temveč v romanskem slogu in kasneje večkrat popravljena in renovirana, tako v gotiki, renesansi in baroku. Kasneje se je morala res umakniti pomornečnemu modernemu posloju. To se je zgodilo leta 1874 ne pa leta 1879, o tem prica napis v veži iste palače.

Osmerokoten baptisterij poleg Jurijeve cerkve ni iz IX. stoletja, kot piše Ludoviko Kalan, temveč iz leta 1650. Bežen pogled na stare upodobitve Pirana (Caracci, Tintoretto) nam namreč pove, da je bil baptisterij v XVI. stoletju. Še pred cerkvi sv. Jurija. Slika iz leta 1706, ki je ohranjena v isti cerkvi, pa nam kaže stanje po letu 1690, to je skoraj popolnoma današnje stanje, ko je baptisterij prenesen za Jurijevo cerkev. Povsem verjetno je, da je imel Piran svoj baptisterij v IX. stoletju, da je bil osmerokoten oblike. Teda to ni bil sedanji baptisterij in niti na sedanjem mestu. Viri namreč govorijo jasno, da je bil današnji baptisterij zgrajen točno leta 1650. Verjetno je tudi, da so ga zgradili v stari obliki (da se to ne bi popolnoma izgubilo baročne elemente, ki jih v IX. stoletju vsekakor ni bilo), in da so pri gradnji uporabili nekatere kose starega baptisterija. V cerkvi sv. Jurija v Piranu je ena upodobitev tega mesta, ki nam ne prikazuje baptisterija, čeprav je na njej naslikana sedanja cerkev s sedanjim zvonom. Slika je očitno nastala med leti 1637 in 1650. Najbrže je bil stari baptisterij prav tedaj porušen.

Avtorica članka piše nadalje: «Pred tem (govora je o občinskem poslopiju) se je še pred dobrim stoletjem globoko zajedlo morje, ločeno od luke z dvigalnim mostom, ki se je imenoval Mandrač. Naj avtorico po

uči, da so notranji zalivi v Piranu zasuli leta 1894, to je pred 66 leti. Zanimaja nas, kje je avtorica dobila razlago, da se je dvigalni most pri vstopu v notranje pristanišče v Piranu imenoval Mandrač. Doslej namreč emislija, da pomeni mandrač (katerega pismo vedno z malo začetnico), notranje pristanišče. Mandrač bi lahko v slovensčini imenovali «colnarica» ali pa s podobnim izrazom, ki bi nam povedal, da je to pristanišče za male čolne. To vedo celo v Dalmaciji in se čudijo, da imamo Slovenci več izrazov, ki nam v našem jeziku povedo isto kot njim italijanska izposojenka mandrač.

V članku je še veliko drugih pogrškosti, ki jih ne bomo posebej obravnavali. Ne moremo pa zamolčati, da se s takim pisanjem dela škoda ne samo slovenski zgodovinski, temveč tudi slovenskim učiteljem in u-

KDO BO MOGEL STOPITI NA NJEGOVO MESTO? Ni več prof. Emila Komela najstarejšega goriškega skladatelja

Odšel je zadnji od generacije iz dobe
čudovitega kulturnega vzpona Gorice

Kar nenadoma ga je vzelo, ne da bi kdor mogel to le slutiti; saj je ležal komaj en dan, je to pač usoda takih patriarhov, zdravih ko dren do svojega 85-tega leta.

Z njim je šel v zemljo svojih prednikov zadnji iz vrste goriških zborovskih skladateljev, ki jih je rodilo izredno živahno ljudsko prosvetno življenje — posebno na področju pevskih zborov — po Goriškem, že davno pred prvo svetovno vojno: Lahar, Pogačnik, Volarič, Danilo Fajgel, Jereb, Vodopivec Bratuz itd. Bila je to doba čudovitega kulturnega vzpona soske prestolnice, Gorice, ki je bila takrat za Ljubljano najmočnejše slovensko kulturno središče.

Komel je imel zato pravzaprav že predpogoje za višji glasbeni zlet: zrasel je iz plodnih tal glasbene tradicije Goriške ter svoje rodinice, saj je bil iz rodu zborovskega skladatelja Danila Fajgla in je imel tudi možnost, da je dokončal glasbene študije na akademiji na Dunaju. Toda izpodredila ga je nedvomno v veliki meri težka usoda njegove «sončne» Gorice.

Rojen 1. 1875 v Gorici iz družine zavednega slovenskega učitelja, glasbeno zelo nadarjen, kar je že tudi zelo zgodaj pokazal, je bil vendar določen za poklic agronoma. Poslali so ga na Dunaj na kmetijsko visoko šolo in na Dunaju je pravzaprav čisto sporedno, zasebno dokončal tudi glasbeno akademijo. Ta mu je končno da-

la možnost, da se je zatem čisto posvetil glasbi, posebno glasbenemu vzgojstvu. Ze desetletje pred prvo svetovno vojno je vodil za daljšo ali krajšo dobo skoro vse goriške ter okoliške zborove. Glasbeno-strokovno je bil duša goriškemu glasbenemu središču, «Pevskemu in glasbenemu društvu», toliko pevskemu zboru kot glasbeni šoli. A ni bilo le to. Za vzgojo šolskega glasbenega pokolenja je uspel že takrat uprizoriti tudi manj zahtevne operetne skladbe.

Na ruševinah prve svetovne vojne je po povratku iz begunstva isto dejavnost poizvel v obnovljenem «Pevskem in glasbenem društvu», spet z zborom kot z glasbeno šolo. Po začetni omejenosti le na goriško mesto je društvo končno postalo glasbeno središče, predvsem v zvezi z vso Goriško v okviru Zveze prosvetnih društev. To seveda predvsem do usodnih prvih dni novembra 1926, ko so po znanih atentatih na Mussolinija in po uvedbi izrednih fašističnih zakonov, zlasti posebnega tribunala, fašisti priredili tudi v Gorici protislovenski pogrom, ki sta mu bili največji žrtvi prav «Pevsko in glasbeno društvo» poleg «Dramskega društva», ki sta imeli svoj sedež v «Trgovskem domu» takratnem goriškem kulturnem domu z lepo dvorano. Fašistični «skvadrasti» so dobili moč na ojačenju iz Vidma in v hurnosnim kričanjem so «zavreli» Trgovski dom, zmetali vso opremo, vse glasbeni in dramski inventar obeh osrednjih goriških organizacij na ulico ter ga v meglenem jesenskem večeru zažgali, tik ob goriškem Korzu, na oglu Ljudskega vrta, seveda z odgovarjajočim afriškim «kolom» in kričanjem okrog te «kulturne» gmaide. Kratkotraj nad kadečo se gmaido slovenskega kulturnega inventarja je bil izveden majhen črn prapor z mrtvaško glavo — fašistični škvaldistov «Quis contra nos». In kjer so takrat pele mule slovenske glasbe in goriškega Korzu, je bil odšel sedaj fašistične stranke, in razen zelo kratke dobe neposredno po drugi svetovni vojni, ko je dom spet prešel v roke zakonitim lastnikom, se je ta zasedba nadaljevala do danes. Fašistični rop je ostal alegaliziran in goriško slovensko glasbeno središče je ostalo odšel Fajgel brez doma. Razpust vseh slovenskih kulturnih organizacij dobrega pol leta kasneje je bil pravzaprav že le formalni, «pravni» smrtni snek tudi Pevskemu in glasbenemu društvu.

In Komel se je za vso preostalo fašistično dobo, za časa vojne in nacistične okupacije zaprl v svoj glasbeni Olimp. Vgajal je zasebno na svojem domu poedinice, mladim ljudem, in jih pripravljali bodisi za vstop v javne glasbene zavode ali naravnost za glasbenike, takrat vsaj s cerkvenimi pevskimi zbori. Vodil je medtem cerkveni pevski zbor v glavni cerkvi na Travniku, kjer je orgal skoraj pol stoletja. Pri vsem tem pa je seveda skladal, kolikor je razpoloženje zoprnih časov dopuščalo, po tisoč letni izkušnji, stisnjeni in izre-

MIROSLAV PAHOR
(Mestni muzej Piran)

Prejeli smo

Od založbe Sansoni v Firencah smo v zadnjem času prejeli več publikacij:

RIVISTA DI LETTERATURE MODERNE E COMPARATE. Volume 12. Fascicolo 4. Dicembre 1959. Sansoni - Firenze.

PARAGONE. Rivista di arte figurativa e letteratura diretta da Roberto Longhi. Anno XI. Numero 121 - gennaio 1960. Sansoni Editore, Firenze.

ISTO. St. 122, 123, 124, 125, 126.

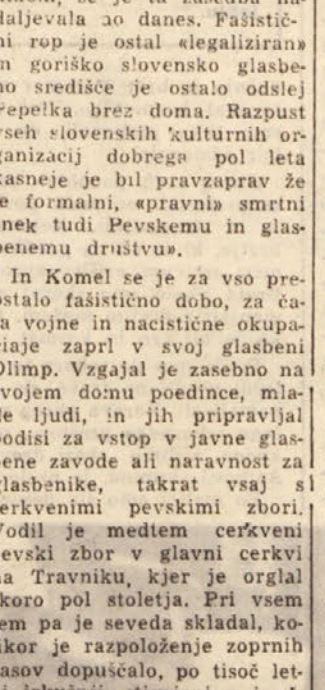
LINGUA NOSTRA. Vol. XXI. Fasc. 2 - Giugno 1960 - Sansoni Firenze.

njem polstoletju. Ob njegovih 83. letnici, pred dvema letoma, ga je glavni odbor Svobod in Prosvetnih društev Slovenije odlikoval z zlato svetinjo II. stopnje za zaslugi slovenskemu narodu.

Seveda bi bil ta kratek oris ne popoln prav pri osrednjem duhovnem gibanju njegove dejavnosti, če ne bi označili njegove izvirne glasbene ustvarjalnosti. Gre predvsem za skladanje zborovske glasbe. Prve skladbe za pevске zborove je objavjal še pred svetovno vojno, v glasbeni reviji «Novi akordia»; neposredno pa v pesmarici vojni pa v pesmarici «Prvi plamenja», zatem pa v glasbeni reviji «Naši zbori» ter v pesmarici tržaške Glasbene Matice. Mnogo skladb pa je še neobjavljenih. Naloga naših glasbenikov oziroma muzikologov bo oceniti vse njegovo glasbeno ustvarjanje, pač v duhu in slogu romantičnega realizma njegove dobe.

Res je prof. Emil Komel živel le glasbi, a ustvarjal je le slovenski glasbi in sicer prav na obojni, najbolj izpostavljeni slovenski zemlji. Ta okolnost nam ga po kaže kot človeka, trdnega, značajnega Slovenca, vedno požrtvovalnega, ki ni nikdar pomišljal o svojem glasbenem poslanstvu med goriškimi Slovenci, tudi ne v pretekli dobi, ko je njegov mlajši, skoro najbližji sosed in glasbeni soustvarjalec, Lojze Bratuz z življenjem plačal enako glasbeno dejavnost; umrl je zastrupljen po fašistični po končani pevski vaji v goriški Podgori, skoraj pred 30 leti. Zato je njegova največja zasluga trdna, moška značajnost, ki ga je napravila za dolgo dobo za nepremakljiv vogelni kamen kulturnega ustvarjanja med goriškimi Slovenci. Ko so ga številni goriški Slovenci spemili na zadnji poti, se je pri odptem grobu marsikdo zaskrbel vprašal: Kdo bo mogel stopiti na njegovo mesto?

ZORKO JELINCIC

S Polnih iger v Dubrovniku. Prizor iz Racinove «Fedre» v Kneževem dvoru.

S prirodo k novemu človeku!

Osmo taborenje članov in drugo taborenje medvedkov in čebelic je za nami. Zapustili smo Martuljek z veseljem občutkom neke polnosti in dovršenosti, ki jo je v nas vzbujala zavest, da sta letošnji taborenji zelo dobro uspeli.

Na Jesenicah smo se ločili: najboljši ponosni so bili bratje, ki so odhajali na ekskurzijo v Črno goro, najbolj razbrzdani tisti, ki so bili namenjeni na izlet slovenskih tabornikov v Lesce, najbolj zavistni pa oni, ki so odhajali domov. V Gorici smo se poslovili od bratov iz novo ustanovljene družine Mrzlega vrtnica. Sedem Goričanov je preživelo z nami svoje prvo taborenje in gotovo je bil vtis, ki ga je nanje napravilo življenje pod sotori, zelo močan in novo prijateljstvo, ki so ga sklenili z nami, zelo trdno, saj so se jim v očeh prikazale solze, ko smo si podali roke.

Vrnili smo se domov srečni in zadovoljni, polni novih spoznanj in doživetij. Že na taborenju smo podzavestno čutili, da sta letošnji taborenji dobri zato, ker smo pregnali dolgočas in lenobo s polno aktivnostjo, ki je doslej v taki meri še nismo opazili. Danes je ta nejasna misel postala gotovost in zavest, da mora biti vsak pravi tabornik aktiven človek. Na taborenju smo prepuščeni samim sebi, odvisni smo od sebe samih, zato je nujno, da postane samostojnejši, da se zavedamo važnosti, ki jo imata delo in disciplina. Tak človek, ki je razumel bistvo taborenja samega kot življenja v skupnosti, ki se ni ustavil le na njegovem površju, da bi ugotovil, kako prijetno je brez skrbi preživeti tri tedne v prosti naravi, tak človek je razumel eno največjih težav, ki jih imamo na taborenjih.

Ljudje so že po naravi egoisti. Kako naj ta egoizem zatremo, da ga spreminimo v aktivno delo, s katerim koristimo takemu življenju skupnosti, kot je taborenje, je lahko včasih zelo težavno, zlasti pri novincih, ki tabornega življenja ne poznajo. Vsako leto se moraš vneto ukvarjati s taborniki, ki so zamenjali taborenje z letošnjim. Vsako leto znova moramo prepričevati novince, da je čiščenje tabora delo vseh in ne le tistih, ki tabornik želijo.

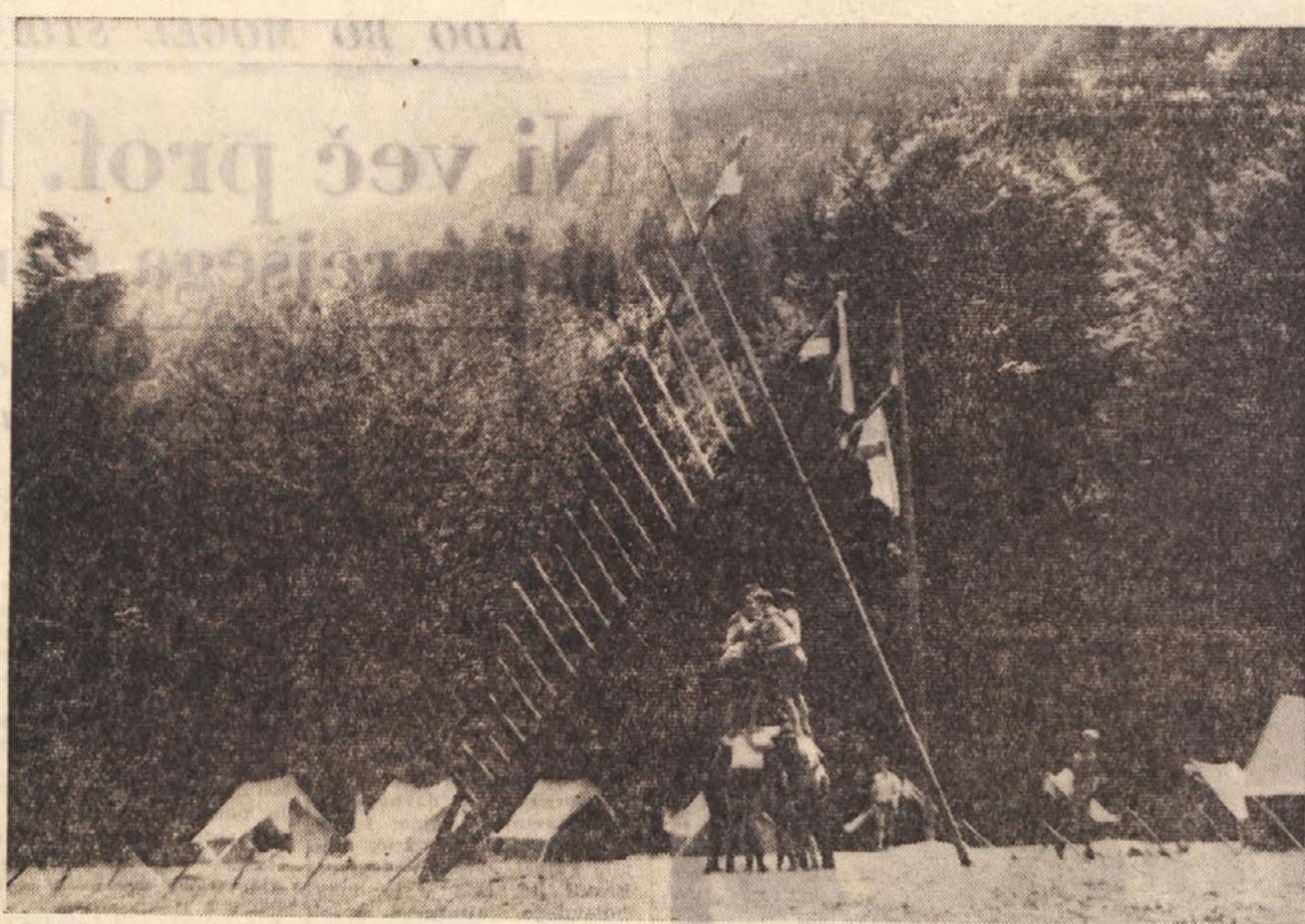
Letos se nam je posrečilo, da smo uvedli v obeh taborih popolno aktiv-

nost. Tako smo rešili vrsto problemov, ki so nam do sedaj delali težave. Ob začetku je šlo malo težje, toda počasi smo se vsi privadili novemu načinu življenja. Resnemu delu so sledile razne igre, šport, izleti, nočni pohodi, napadi, življenje v taboru je postalo raznoliko in privlačno za vsakogar.

Ob povratku domov se ta občutek vedno nove dejavnosti ni izgubil, vedno znova nas sili k delu. To je tudi pravi vzgojni namen taborniške organizacije, katere geslo je:

S PRIRODO K NOVOMU ČLOVEKU!

TATJANA URSIČ

Medvedki in čebelic so se postavili v piramido pri vходу v taborišče

(foto Sulec)

Vesela kronika o letošnjem taborenju rodu «Modrega vala»

«Brat Triglav je padel v lužo in krstil z umazano vodo nič hudega sluteče brate»

20. VII. 1960.

Komaj sem dočakala dan odhoda na taborenje. Mislim, da sem na predvečer kaj siabo spala ali skoraj nič, ker sem se bala, da ne bi zamudila avtobusa.

Z bratom Perunom smo se domenili, da pridemo na postajo ob pol sedmih. Čeprav nismo bili več navajeni vstajati ob teh zgodnjih urah, smo ta dan kar veselo skočili s postelje.

Avtobus nas je pripeljal do sežanske postaje, kjer smo stopili na vlak. Med

Ta stran je izjemoma v celoti posvečena taborenju rodu «Modrega vala» in so jo v celoti napisali taborniki, ki so sodelovali tudi pri urejanju.

vožnjo je brat Tugomer negotoval harmoniko, mi pa smo tako prepevali, da je kar odmevalo.

Okrog treh popoldne smo se pripeljali na malo postajo v Martuljek. Nekateri bratje, ki so šli na predhodnico, so nam prišli naproti. Brata Skalo smo skoraj zamenjali z divjim možem, tako je bil črn in kosmat.

Prišli smo do tabora in se lačni usedli na travo, da bi pomalicali. Narava okrog našega tabornega prostora, odkoder vidimo skozi dreve Spikovo skupino, je prelepa. Po malici smo šla dekleta

napolnjevati slamarice, fantje pa so dokončevali dela v taboru. Za silo smo si uredili šotore. Za večerjo smo dobili vroč čaj, nato pa smo, trudni po dolgi vožnji, legli spat in potem ne vem več, kaj se je zgodilo, kajti u-trujenost me je premagala in trdno sem zaspala do naslednjega jutra.

SINICKA

21. VII. 1960.

Dan se je kot navadno začel z vstajanjem. Po leni in zaspani telovadbi smo se umili in pozajtrkovali premo sladke čaje. Ob devetih je bila otvoritev obeh tabornikov: tabornikov čebelic in tabornikov bratov. Brat Perun, naš starosta, je spregovoril nekaj uvodnih besed. Zepel smo himno «Hej Slovani!» in vzdignili na jambor slovensko zastavo.

Ko smo pospravili šotore, se je pričela zelo zanimiva nogometna tekma. Igralci so bili razdeljeni v moštvi: «Eška driska» in «Eška para-dajsa». Dobila je prva z izidom 9:7.

Pri kosilu, ki je bilo precej dobro, je brat Triglav padel v lužo in krstil z umazano vodo svoje brate, ki so nič hudega sluteče sedeli okrog na hloh.

Zvečer smo posedli okrog tabornega ognja, peli smo in recitali. Slišali smo nekaj prav dobrih smešnic. Zable-sali smo kolo in se počasi spravili spat.

HRAST

29. VII. 1960.

Ko sem se prebudil, je zunaj deževalo. Bil sem skupaj s tremi medvedki in eno čebelico dežuren v kuhinji. Takoj smo morali začeti s čiščenjem fižola. Bilo ga je kakih 5 kg. Po tem neprijetnem delu me je glavna kuharica poslala po vodo. Zunanje je zelo močno deževalo.

Ko sem se vrnil, sem bil truden in premočen, zato sem se pri ognju malo po-sušil. V kuhinjo je prišel nadzorovatelj brata starosta. Kričal je, da smo premalo organizirani. Dejal je:

«Ob tem času bi morala biti malica že v železnicah! Ura je bila pol enajstih, zares smo morali začeti pripravljati malico. Zame je bilo to dobro, saj sem tako pojedel tri kose kruha.

Po kosilu me je začela zelo boleti glava. Šel sem v šotor. Brat Sulec, ki je pri medvedkih in čebelicah bolničar, mi je zmeril vročino.

Pozno popoldne je prenehalo deževati. Bilo je zelo mraz, saj je vsenokrog po gorah padel meg. Bratje in sestre so igrali črtnega moža, da bi se ogreli, jaz pa sem moral ležati.

Zvečer je brat Mangart sklical skupaj medvedke in čebelic, da zapojejo «Hej Slovani!» zastavi, ki je zdrse-la po jamboru navzdol. Večerja je bila okusna, zato smo vsi kmalu zaspali.

VETER

30. VII. 1960.

Iz spanja me je zbudilo sonce. Dolgo sem zrl pod strop šotora in vetal šele na živžig našega tabornogvedja. Telovadba je bila dolgočasna, vsi smo bili zaspani. Po zajtrku smo imeli ocenjevanje šotorov, ki si ga tako hitro nismo pričakovali. Zato so bili šotori le površno pospravljani. Brat Spik pa ni ni utegnil pospraviti nahrbtnika, ga je nesel skrit v grmovje.

Popoldne smo imeli gozdno igro, po potnih znamenjih

Na straži

Tiho počiva smrekov gozd, vrhovi dreves se bleščijo — mesečina tatuje.

Tiho vse spi v šotorih.

Pri ognju ob kadečih se štorih

čremleje le straža.

Rosa neslišno pri,

zemlja jo vpija.

Vpija veselje mladosti,

njen smeh in male norosti,

da bi dognali,

da bi zavedli se,

da mine vse.

MUREN

smo morali slediti Sivemu Volku, ki se nam je skril na visoko drevo. Zmagala je naša skupina.

Ko smo se vrnili v tabor, smo dobili na jamboru pri-bit list, ki nas je obveščal, da bo epopilevar Kosmata Taca s svojimi Siouxi napadel Bleda Lica v uri strahova, kar se je tudi zgodilo.

Po tabornem ognju smo šli vsi spat razen straža. Toda naš sen je bil kratek. Kmalu so nas zbudili, ker smo bili napadeni.

KRES

31. VII. 1960.

Taborno življenje se je začelo že ponoči. Ob eni so nas napadli neznanci. Že zvečer smo šli vsi spat obični in obiti «Užbunas» je bila tako hitra, da nas je pohlvali celo brat starosta. Zal pa nismo mogli ujeti nobenega napadalca. Edina škoda, ki so nam je povzročili, je bila ta, da so nam por-dili del ograje. Vseeno je bilo to za nas lep uspeh.

Se isto noč so naši vodniki napadli tabor članov. Podrli so tri šotore in vzeli nekaj perila. Medtem ko je brat Sulec ropotal v kuhinji z lonci in pokrovi, da bi pripravili malico, sta brata Mangart in Borut skušala obesiti na jambor nekaj osebnega perila. Taka prestrašila ju je sestra Planika, ki je prišla kot nočna dežurna pogledat, kaj se dogaja, in vsi trije so se vrnili v tabor.

Zjutraj smo se zbudili pozneje, ker smo bili vsi za-

spani. Dan je potekel precej klavarno. Mnogi so delali prvi izpit. Pri članih je prišel na vrsto tudi brat Kragulj, taborniški zakonik, razložil bi moral, kaj pomeni: tabornik je vzdržan in čist. Brat je nekaj recital, govoril o tem, da se moramo umivati, nositi čisto obleko, ker da to koristi zdravju, toda brat Sokol, ki ga je spraveval, mi je dejal, da ima tisti čististi neki globlji pomen.

Premagali smo goste v odbojki in v nogometu. Zvečer smo vsi skupaj sedeli k tabornemu ognju in se zelo dobro imeli. Pospre-mili smo jih še v postajo in se tam poslovili od njih.

11. VIII. 1960.

Danes, na zadnji dan tabornega, si je brat «Piškur» dovolil majhno raztresenost: ker smo prejšnji večer razgrajali pozno v noč, kot delamo to na zadnji dan tabornega, je danes zjutraj našega tabornogvedja premagal spanec in s tem je tudi nam dovolil, da smo spali še eno uro na pogradih, na katerih smo prebili marsikatero lepo urico, ko je deževalo.

Ti presneti vodniki, še na zadnji dan smo se morali razgovoriti in priklanjati pri telovadbi!

Začeli smo podirati naš tabornik. Dekleta so prala kotliče in lonce, fantje pa smo pospravljali šotore. Vse je bilo kaj kmalu končano. Taborni prostor je bil očisten. Le na sredni jase je še ostal jambor z zastavo. Po malici smo se zbrali v krojih na zaključek tabornega. Zastava je med himno mirno zrasla po drog in našega tabornega je bilo konec. Zalogin smo gledali, kako ne-ki trije vodniki podirajo jambor.

Na Jesenicah smo se ločili: nekateri bratje so odšli na zlet slovenskih tabornikov v Lesce, drugi v Črno goro. Priširoko smo pozdravili brata «Piškurja», ki je bil sedaj še prav buden.

Zdesetinjeni smo se vrnili domov.

VRANEC

Medvedki so premagali člane 3:2

Kakor vsakega mladega človeka privlači šport, tako se tudi taborniki zanimajo za nj. Vsa šport je pri nas priljubljen in dobro sprejet. Bavimo se predvsem z odbojko. Naša odbojkaška ekipa si je na letošnjem taborenju prisvojila lepo število zmag, čeprav ni imela mnogo časa za trening.

Prve dni tabornega smo poskušali s športom z Beograščani. Igrali smo kar dobro in zmagali 3:1. Novo zmago smo osvojili, ko smo igrali proti Francozom, ki niso bili dobro pripravljeni a so vseeno igrali z dobro voljo in poštenostjo. Tekma se je končala z rezultatom 2:0. Končno smo se igrali s fanti iz Kranjske gore, ki so bili izredno

dobro pripravljeni in so odigrali res lepo igro. Sreča nas je zapustila in izgubili smo 3:1.

Drugi šport, ki je med taborniki zelo priljubljen, je nogomet. Tudi v tem so se naši fantje pomerili z Beograščani, kar pa so bili nekateri Srbi malo poparjeni od izida odbojkaške tekme, so tudi naši fantje nekoliko popustili in končni rezultat je bil ta, da se je na vsaki strani štel po en gol.

Nogomet smo še igrali s taborniki Temnega Hrasta iz Hrastnika. Rezultat: 2:1 za RMV. S Francozo smo dobili 4:1. Bilo je še nekaj nepomembnih tekem, ki so se vršile med člani samimi ali med medvedki in člani. Zelo lepa je bila no-

gometna tekma med člani in medvedki, kjer so medvedki, kakor že prej v nekaterih priložnostih, enaigrali člane s 3:2. Seveda se medvedki ne bi tako dobro odrezali, če ne bi v njihovi vrstah igrali vodniki.

Vsa ta tekmovalna, ki sem jih sedaj našel, so bila seveda prijateljska in nihče se ne bi bil smel jeziti če je njegova ekipa zmagala.

Cilj vsega našega športnega delovanja je brez dvoma paterboj, ki so vrši ponavljajoče zadnje dni tabornega. Letošnji paterboj je kar dobro potekel. Rezultati so bili povsem razveseljivi, toda kljub temu vsakdo izmed nas dobro ve, da se ti rezultati dajejo še izboljšati in da bi lahko marsikateri tabornik postal dober športnik. Med ostimi, ki so se letos izkazali, naj omenim brata Joka, ki pripada goriški novoustanovljeni družini. Brat Joka je pokazal izredne vrline v vseh športnih panogah, ki so spadale v paterboj. Izkazal se je predvsem v kro-su in skoku v višino. Privojil si je zmago v paterboju. Drugi pa je brat Rado, ki je tudi zelo dobro tekmoval. Pri dekletih niso bili rezultati tako dobri kot pri fantih. Tudi M. C. so tekmovali v paterboju. Zelo dobro sta tekmovala sestra Ribica iz družine Morske zvezde in brat Kres iz družine Jadranskega delina. Seveda so tudi ostali dobro tekmovali in tudi najmlajši so pokazali dobro voljo in mnogo sposobnosti.

Rezultati paterboja ne bi bili tako razveseljivi, če ne bi imeli vsak dan telovadbe. Naj povem, da se pri nas šport začne z vstajanjem, ko imamo jutranjo telovadbo, se nadaljuje preko vsega dneva in se zaključuje od tabornem ognju. Zjutraj imamo po vstajanju telovadbo, kar pa ni mnogo učinkovito, ker smo še vsi zaspani. Drugo telovadbo imamo ko je čiščenje tabora, v obliki raznih potevov in predklonov. Kasneje je na vrsti telovadba za ročne mišice in sicer takrat, ko je pospravljane šotorov in moramo stresati odeje ter hitro prenašati kovečke in nahrbtnike. Kar se tiče telovadbe za noge se ta vrši ob uri malice, kosila in večerje, ko vsi tekamo v kuhinjo po nramo. Tako se telovadba v raznih oblikah nadaljuje do večera — konec dnevnih telovadb je takrat ko olešemo kolo ob ognju.

Nikar ne mislite, da se na taborenju samo šalimo in jemo. Včasih je treba kar trdo poprijeti za delo. Toda delo je zdravo in prav dobro nadomestuje šport. Šport bi pri nas mnogo bolj uspeval če bi imeli priprava igrilca ali kake taborniške domove kakor jih imajo po vsej Sloveniji, kjer bi lahko trenirali naše mišice in si pristo izboljšali športne panoge. Tako bi se tudi naši rezultati na taborenju in raznih tekmovalnih izboljšali.

Vseeno pa smo lahko veseli, da je v našem rodu vsak dober tabornik ljubitelj športa, ki se trudi, da bi izboljšal svoje zmoglosti in spoznaval vse to, kar mora vedeti vsak dober športnik.

JELENA

Zgodovina naših mokrih in suhih izletov

Ko je Sulec ulovil čutaro bi kmalu splaval v dolino

25.7.1960. Naš prvi izlet — naše prve muke. Prvi cilj, Vršič smo zavzeli v hitrem maršu z željo, da bi tam dobili kaj v čimrals za svoje cvileče želodce. Po lah-kem čaju in težki pasteti smo se odpravili po gorski stezi ob Mojstrovki čez Slemo v dolino Tamar. Okoli nas je bilo mnogo sveže zapadlega snega, ki je nekoliko hladil naše razbolele podplate, ki so se sedaj po polzevo dvigali. Po nekaj več kot dveh urah hoje smo že mislili, da smo v bližini koč, ko se je pred nami nenadoma pojavil ledenik, steza pa se je izgubljala na njem. Potreben je bil pač spust, ki se je izvršil med smeom, saj je bil pogled na naše sestre in tudi brate, ki so od časa do časa kolobarili z rokami kot mlinci na veter, res zabaven. Padla je le ena sestra in

se zakotalila nekaj metrov po ledu in si s tem pri-služila ime. Na mestu smo jo krstili za Leonido, ker je kot spartanski junak padla na prelazu. Kmalu nato smo Josefu koč. Po okreplili smo si ogledali prvi izvir Save, ki tvori močen in slikovit slap. Na povratku domov smo se ocenjevali dožnjno skokov od skakalnice v Planici, kjer smo se zrinili tudi na vlak, ki nas je popeljal do naših šotorov.

27.7.1960. Podnevi izlet na Rajske poljane in k slapovom. Rajske poljane so prisojen kraj s prelepim raz-gledom na bližnje gore. Od domačinov smo zvedeli, da so ime Rajske poljane nadele srbohrvaški turisti, za-mi pa da imenujejo kraj Jasenje. Od tu smo se od-pravili k slapovom. Pot je bila lepa in prijetna, saj je vodila skozi košat bukov gozd. Na koncu pa nas je čakala preizkušnja. Morali smo točno pod slapom pre-iti deročo Martuljščico. Za-most je služil en sam hloh. Vsi so prišli brez nevarno-sti čez, le sestrice Metulj-ku je padla čutara v vo-do. Na srečo pa je tam bli-zu stal brat Sulec, ki je svojo-mu menu primerno hitro skočil za barico. Ču-taro je ujel, sam pa bi kmalu namesto nje zaplaval v dolino. Ko smo si ogledali slap, ki je res veličasten, smo se mimo spodnjega sla-pa vrnili v tabor.

29.7.1960. Mislim, da je bil to najtrudnejši izlet. Zgo-daj zjutraj smo se z vlakom odpravili iz Martuljka v Mojstrano, od tam pa peš skozi slikovito in divjo so-tesko Vintgarja na Bled. Vsi smo si ogledali tudi otok. Pod tripekačnim son-cem in po bolj vroči a-sialni cesti smo prikorali v Lesce, kjer je bil krajši odmor. Nato pa spet po neusmiljenem asfaltu do Begunj. Tu smo spetli pa-dim šopek poljskega cvetja. Isto smo storili pri spome-niku padlih v Dragi. Od tam pa smo s hitrim, gotovo prehitrim korakom pred predpisanim časom dospeli v Vrbo. Malo smo se usta-vili tu, toliko da smo si ogledali hišo našega veli-kanca poezije, nato pa smo odbrzeli v Zirovnico, kjer nas je pričakovala tržaška kolonija. Objubili smo jim namreč, da bomo pri njih prižgali taborni ogenj. O-genj je levo gorel, s pro-gramom pa smo kmalu kon-čali, ker smo morali pohi-ti na železniško postajo, ker se enekaterim ni ljubilo več hoditi, v vlakcu smo med seboj stivali, kdo ima več žuljev. Nekdo se je celo hvallil z več kot osmimi žulji, doma pa je opazil, da jih ima le dva. Benaža na vsaki nogi, toda velikega skora-čez vse podplat.

1.8.1960. Danes smo jo mahlni proti Vratom pod Triglavom. Po dveh urah

smo dospeli do slapa Perli-nika, ki je zelo visok in mo-čan, da bi res v penzah opral tudi najbolj umazano perilo. Ker je za slapom precej velika votlina, smo se precrnili tja in od tam se obudovali sevanje skozi vo-do. Nekoliko pre-močen, od sten šplje je namreč močno kapljalo, smo nadaljevali pot. Iz Vr-točnice iz Aljžbevega doma smo obudovali podnate Triglava. Le popoldne, mo-lo pred odhodom, so se me-gle toliko azblinile, da smo videli vrh sam. Povratek do Peričnika potekal je po du, tam pa nas je pričel viti dež. Zato smo v mo-ko pospešenem koraku odbrali proti Mojstrani. Čeprav je bil marš res peščen, so vsi obdržali skoraj vsi. Obdržali val pa smo naše čebelic, ki so prispele še pred na-mi na cilj. To je bila ve- huda pot, vendar smo jo ju z dežjem zmagali mi.

3.8.1960. Medvedki in čebelic so ob samem spre-mstvu svojih vodnikov odšli na polodnevni izlet pod Splo. Vreme je bilo oblačno, otal se je dež. Toda me-dvedki in čebelic niso na-jih bila dva mlada volčja iz vasi prepičala, da so srečali game in srne, ki da pridejo, če znaš biti ho, k vodi pit in jih tavi vidis.

Polni dobre volje so se najmlajši vzpenjali v tre-reber, toda divjačina ni srečali nobene. Spj je pokrit z megljo, začelo se deževati. Mokri in lačni so se medvedki zatekli na pre-visno skalo, kjer so ve- drili. Dež je kmalu prene-hal. Ker jih je zabil, so medvedki stekli po zasto- navzdol, čebelic so zaso- le, in z njimi brat Crd, da bi jim pomagal. Zvedeli smo, da je stiel ob koncu poti največ padcev pravi-on. Kdo je komu pomagal? Upehani so se mladi tabo-niki ustavili na jasi, da se najedli malin in da bi napisali parodijo na vrh izlet.

Velik lov

Hej, sekro, nož pripravi hitro, hitro se nocoj, saj se jutri že ob zori vzdignemo na velik lov.

Fantje vsi na lov, lov fantje vsi na lov, nož zaderi, kamen vrzi, samo da bo prav.

Uboge srne, ubogi gami, ubogi orli, vsa divjad: Naši noži so prav ostri, znamo spretno jih metati.

Fantje vsi na lov itd.

Eno mravljino smo mi vili, eno kačo, polte tri, nič pa nismo mi ulovili, smola se nas res deli.

Fantje vsi na lov itd.

(Napev po parizskem «Naša četa v boju».)

KRN

5.8.1960. To je zadnji dan izlet, če se tako imenuje. Če smo zadnje dni imeli pred dežjem, od pija-bežali z dežjem. Od pija-be, kamor smo dospeli v vlakom, do drugega dneva smo se bili nekoliko sone. No-celo prerokoval sone. Sonec je bilo nekoliko vroč, kro in mi tudi, če to sonec se vzpenjal na goro, sonec sedlo, kjer je pija-meja z Avstrijo. Vsi smo se med rahlim pri-njem in se ustavili pri pija-nici za Vitranec. Ker je nekoliko prenehal, smo z vzpenjačo odšli na pija-proti Bedančev. Koč, ki je med vožnjo v obliki pija-zal, kaj zmoro v obliki pija-ve. Zato smo mi v repu pija-ravane počakali v Bedančev, ki je dež povzpel, nakar smo se povzpeli na vrh špet po gostim dežjem. V Mojčini koč nas je čakala glavina. Od pija-čela razgleda na vrhu pija-je bila najbolj všeč be- megle, ker oruga pija-in tako nisem videl. Pija-je, ki je bila dež in megle, sedaj sem šel občeti. Sedaj sem šel občeti. Sedaj sem šel občeti. Sedaj sem šel občeti.

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Medvedki so premagali člane 3:2

Zelodci so prazni, v kuhinji pripravljajo kosilo (foto Snežinka)

Brat Mangrt predava o orientaciji v gozdni šoli medvedkov in čebelic (foto Snežinka)

Vreme večeraj. Najvišja temperatura 25,5 stopinje, najnižja 19,7, ob 19. uri 22,3, zračni tlak 1014,4 pascala, veter vzhodnik, severovzhodnik, 12 km/h, vlaga 87 odst., nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,6 stop.

Tržaski dnevnik

Jutri splošna stavka in zapra trgovanje Na Trgu Unità enotno sindikalno zborovanje

Stavka, ki bo trajala od 13 do 19.30, bo zajela vse gospodarske dejavnosti na področju - Solidarnost železničarjev in poštinih uslužbencev - Protest pokrajine in miljskega občinskega odbora

Proti premetitvi projektivnega biroja CRDA v Genovo so zavzele stališče še nove ustanove. Tako je razpravljalo o tem tudi pokrajinski odbor na svoji zadnji seji in sprejel tudi ustrezno resolucijo. V njej pravi, da je sklep vladne oblasti o premetitvi biroja nesporne negativne za krajeno gospodarstvo ter za popolnoma upravičene akcije v protestih in zaščito tržaskih interesov proti možni, da se se poslaba tukajšnjim gospodarskim položajem.

Sprito dosejane akcije krajevnih predstavnikov izražajo tržaski pokrajinski odbor, z njo vso svojo solidarnost ter se ji pridružuje s svojim protestom ob tem žalostnem dogodku; hkrati izraža z zapučenjem željo, naj pristojni organi prekliče svoje sklepe in jih prilagodijo pravičnim in utemeljenim zahtevam prebivalstva tržaskih pokrajin.

Miljski občinski odbor pa nam je poslal v objavo sporočilo, v katerem pravi, da se je sestel in izpraznil razpravljal o vprašanju ukinitev projektivnega biroja CRDA.

Ker se to vprašanje neposredno tiče tudi miljske občine, zvezi s tem, ki jih lahko ta ukrep skupno z drugimi povzroči v škodo miljskega delavstva in krajevnega gospodarstva, so na podlagi predloga načelnikov socialistične in komunistične skupine v miljskem občinskem svetu sklenili, da sličejo za jutri ob 16. uri občinski odbor za obrambo krajevnega gospodarstva ter ob 18. uri na delavce vseh skupin v občinskem svetu. Na teh sejah bodo proučili položaj in določili nadaljnjo akcijo v zvezi z razvojem pogajanj, ki so v teku.

Kot smo že pisali, bo jutri ob 13. do 19.30 splošna stavka, ki sta jo proglasili oboje sindikalni organizaciji. Razen tega pa bodo pristojni delavci podaljšali stavko do torka ob 8. uri zjutraj.

Stavkovnemu gibanju delavstva, ter uradništva, so se pridružile tudi razne organizacije delodajalcev, ki so napovedale zaporo svojih obratov, trgovin in javnih lokacij. Prav tako bodo zaprli svoje obrate tudi obrtniki. Tako bodo torek popoldne zaprte vse tovarne, trgovine, uradi in javni lokali, ter bo delno ustavljen tudi mestni promet. Uslužbeni mestnih prevoznih sredstev Acageta bodo stali od 9.30 do 11. ure in od 18. do 19.30. V javnih lokacijah in trgovinah bodo ugasiли luči in v ulicah in reklamnih svetlobnih napakah.

Kolidarnost s stavko so izrekle tudi sindikalne organizacije železničarjev ter poštinih, brozjavah in telefonskih uslužbencev, in sicer SAUPI (CISL), SIUF (UIL), SPI (CGIL), SILP (CISL), SIUTS (CISL) in FIP (CGIL). Vse te sindikalne organizacije izražajo, da so popolnoma strnjeno z delavci v borbi ter jim pošiljajo svoje bratske pozdrave in izrekajo svojo podporo. Poleg tega izjavljajo, da bodo ponovno proučile položaj, če pristojne oblasti medtem ne prekliče svoje akcije.

Ob 18. uri pa bo na Trgu Unità enotno zborovanje, ki ga priredita organizacije in na katerem bodo sindikalni voditelji spregovorili o resnem položaju, ki ga doživlja tržasko gospodarstvo.

Zupan dr. Franzl je sprejel dva plana tajništva obeh sindikalnih organizacij, ki sta mu predlagala, naj spregovorita o zborovanju, Zupan je odločil.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-11
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODROZNA GORICA
Ulica S. Pellico 1-11, =
Tel. 33-82

UPRAVA
TRST - UL. SV. FRANCESKA 8, =
Tel. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm
v širini enega stolpca trgov-
sko, finančno-upravni 120,
ostrešne 90 hr. - Mail
oglas 30 hr. beseda. - Vsi
oglas se naročajo pri upravi.

NAROCNINA
Mesecna 480 hr. - Vnaprej:
četrtletna 1300 hr., polletna
2500 hr., celoletna 4900 hr. -
Nedeljska številka mesečno 100
hr., letno 1000 hr. - Poročilo
v tednu 10 dni, nedeljska 30 dni,
mesecno 250 dni - Nedeljska
letno 360 dni, polletno 1080
dni, letno 360 dni - Poštni tekoči
račun: Založništvo tržasko
tiska fraz 11-5374 - Za FLRJ:
ADIT, 1225, Ljubljana, Sre-
čarjeva ul. 3, tel. 21-928. Te-
koči račun pri Komunalni ban-
ki v Ljubljani 600/10-375.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiskarski zavod ZTT
Trst

vabilo, ker je že prej sprejel vabilo delegacije trgovinskih zbornic, ki pojde ta teden v Rim, ter meni, da je treba pokazati na rezultate tega poslansa.

Včeraj so se sestali v Trstu tudi tajništva vseh Zveznih delavskih zbornic CGIL iz dežele Furlanija-Juljske krajine ter proučile deželni gospodarski položaj in ukinitev projektivnega biroja CRDA. Tajništva so se ugotovila, da bi ta ukrep, če ni ga uresničili, pomenil nadaljnjo oslabeitev proizvodnega potenciala v deželi, ki je že tako močno oslabilen. Tajništva ugotavljajo, da spada ta ukrep v nameri, naj nečrt, da se skrči tukajšnja industrija IRI, kar bi imelo negativne posledice na vso tukajšnjo gospodarsko dejavnost.

Proti premetitvi projektivnega biroja CRDA v Genovo so zavzele stališče še nove ustanove. Tako je razpravljalo o tem tudi pokrajinski odbor na svoji zadnji seji in sprejel tudi ustrezno resolucijo. V njej pravi, da je sklep vladne oblasti o premetitvi biroja nesporne negativne za krajeno gospodarstvo ter za popolnoma upravičene akcije v protestih in zaščito tržaskih interesov proti možni, da se se poslaba tukajšnjim gospodarskim položajem.

Sprito dosejane akcije krajevnih predstavnikov izražajo tržaski pokrajinski odbor, z njo vso svojo solidarnost ter se ji pridružuje s svojim protestom ob tem žalostnem dogodku; hkrati izraža z zapučenjem željo, naj pristojni organi prekliče svoje sklepe in jih prilagodijo pravičnim in utemeljenim zahtevam prebivalstva tržaskih pokrajin.

Miljski občinski odbor pa nam je poslal v objavo sporočilo, v katerem pravi, da se je sestel in izpraznil razpravljal o vprašanju ukinitev projektivnega biroja CRDA.

Ker se to vprašanje neposredno tiče tudi miljske občine, zvezi s tem, ki jih lahko ta ukrep skupno z drugimi povzroči v škodo miljskega delavstva in krajevnega gospodarstva, so na podlagi predloga načelnikov socialistične in komunistične skupine v miljskem občinskem svetu sklenili, da sličejo za jutri ob 16. uri občinski odbor za obrambo krajevnega gospodarstva ter ob 18. uri na delavce vseh skupin v občinskem svetu. Na teh sejah bodo proučili položaj in določili nadaljnjo akcijo v zvezi z razvojem pogajanj, ki so v teku.

Kot smo že pisali, bo jutri ob 13. do 19.30 splošna stavka, ki sta jo proglasili oboje sindikalni organizaciji. Razen tega pa bodo pristojni delavci podaljšali stavko do torka ob 8. uri zjutraj.

Stavkovnemu gibanju delavstva, ter uradništva, so se pridružile tudi razne organizacije delodajalcev, ki so napovedale zaporo svojih obratov, trgovin in javnih lokacij. Prav tako bodo zaprli svoje obrate tudi obrtniki. Tako bodo torek popoldne zaprte vse tovarne, trgovine, uradi in javni lokali, ter bo delno ustavljen tudi mestni promet. Uslužbeni mestnih prevoznih sredstev Acageta bodo stali od 9.30 do 11. ure in od 18. do 19.30. V javnih lokacijah in trgovinah bodo ugasiли luči in v ulicah in reklamnih svetlobnih napakah.

Kolidarnost s stavko so izrekle tudi sindikalne organizacije železničarjev ter poštinih, brozjavah in telefonskih uslužbencev, in sicer SAUPI (CISL), SIUF (UIL), SPI (CGIL), SILP (CISL), SIUTS (CISL) in FIP (CGIL). Vse te sindikalne organizacije izražajo, da so popolnoma strnjeno z delavci v borbi ter jim pošiljajo svoje bratske pozdrave in izrekajo svojo podporo. Poleg tega izjavljajo, da bodo ponovno proučile položaj, če pristojne oblasti medtem ne prekliče svoje akcije.

Ob 18. uri pa bo na Trgu Unità enotno zborovanje, ki ga priredita organizacije in na katerem bodo sindikalni voditelji spregovorili o resnem položaju, ki ga doživlja tržasko gospodarstvo.

Zupan dr. Franzl je sprejel dva plana tajništva obeh sindikalnih organizacij, ki sta mu predlagala, naj spregovorita o zborovanju, Zupan je odločil.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-11
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODROZNA GORICA
Ulica S. Pellico 1-11, =
Tel. 33-82

UPRAVA
TRST - UL. SV. FRANCESKA 8, =
Tel. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm
v širini enega stolpca trgov-
sko, finančno-upravni 120,
ostrešne 90 hr. - Mail
oglas 30 hr. beseda. - Vsi
oglas se naročajo pri upravi.

NAROCNINA
Mesecna 480 hr. - Vnaprej:
četrtletna 1300 hr., polletna
2500 hr., celoletna 4900 hr. -
Nedeljska številka mesečno 100
hr., letno 1000 hr. - Poročilo
v tednu 10 dni, nedeljska 30 dni,
mesecno 250 dni - Nedeljska
letno 360 dni, polletno 1080
dni, letno 360 dni - Poštni tekoči
račun: Založništvo tržasko
tiska fraz 11-5374 - Za FLRJ:
ADIT, 1225, Ljubljana, Sre-
čarjeva ul. 3, tel. 21-928. Te-
koči račun pri Komunalni ban-
ki v Ljubljani 600/10-375.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiskarski zavod ZTT
Trst

Pet ranjenih pri dveh nesrečah

Pozno večeraj zvečer je prišlo na cesti ki pelje s Proseka v Trst, in sicer v bližini Rumene hile, do teže prometne nesreče, pri kateri so se poškodovale 4 osebe. Prišlo je do trčenja med dvema avtomobiloma. Na prvem so se peljali štiri osebe in od teh so bile tri poškodovane. Rukobito Raffaele, star 21 let iz UL Lorenzetti 16, si je v jetno zlomil desno nogo, ter se poškodoval po drugih delih telesa. Odrzavel bo v 10 ali 20 dni.

V drugem avtu se je vozila s svojim možem Teresa Nangano-Albarnese stara 35 let iz UL Lorenzetti 16, si je v jetno zlomil desno nogo, ter se poškodoval po drugih delih telesa. Odrzavel bo v 15 ali 30 dni. Soterja obeh vozil sta ostala nepoškodovana.

Financiar Lodovico Roghiglis, star 36 let iz UL Diaz, se je

noš. Zato zahtevajo od osrednjih oblasti organizacije ukrepe za izboljšanje vseh proizvodnih panog, da se ustvarijo stvarne možnosti, preživljanja dela in družbenega razvoja v interesu deželne in nacionalnega gospodarstva.

Delavske zbornice izražajo željo, da se skliče sestanek vseh gospodarskih, političnih in družbenih sil v deželi, ki ga je predlagal predsednik trgovinske zbornice iz Gorice, tako da se osredotočijo vse energije v obrambo deželne gospodarstva. Tajništva pozdravljajo splošno stavko, ki so jo enotno razglasile sindikalne organizacije v Trstu in Tržiču ter pozivajo delavce vse dežele, naj izražajo svojo solidarnost.

Tržaska FIOM in Zvezna

delavska zbornica CGIL sta prejela od genovskih kovinarjev in genovske Zvezne delavske zbornice CGIL brzojavki, v katerih izražajo tržaski delavcem solidarnost v borbi za okrepitev ladjedelstva in proti poskusom, da se polagoma oslabijo podjetja IRI.

Iz tega je razvidno, da bo jutri v mesto kot en sam močno enotno protestiral proti poskusom, da se ponovno oslabi ustroj tržaskega gospodarstva. To se dogaja le poredku v res izrednih primerih. Iz tega je jasno vidno, kako je gospodarski položaj resen in kako se tega zaveda vse javno mnenje in glede na politično in razredno pripadnost.

Tega se zavedajo tudi rim-

skih oblasti in predsednik Finmare Tupini bo že danes ob 17. uri sprejel v Rimu predstavništvo Delavske zbornice CISL. Seveda je treba pri tem poudariti, da ni prav, da se zasilijo samo predstavništva ene sindikalne organizacije, ki je poleg ostalega tukaj v CRDA med delavci v veliki manjšini.

Vsekakor pa se zdi, da se Finmare ne mara odreči svojih vseh projektivnih birojev. Če je že tako, naj bo združen projektivni biro v Trstu, saj je znano, da so tržaski strokovnjaki na tem področju najbolj izkušeni. Zato naj ostanejo tu, ter naj se da Trstu za sedaj vsaj to zadostanje, ko je bil pri takih stvareh in ob takih prilikah že prikrajšan.

V istem času je prestopilo

mejo z dokumenti za dovoljenje prometa:

leto držav. Italije

1955 61.100 42.600

1956 398.336 266.504

1957 310.284 162.672

1958 313.948 153.952

1959 337.454 137.444

1960 117.866 57.824

1.539.588 820.996

Obmejni prehodi s propustnicami skozi bloke na tržaskem področju

leto držav. Italije

1955 189.446 162.127

1956 1.281.313 1.269.789

1957 2.517.713 2.566.515

1958 2.918.177 2.607.984

1959 2.640.678 2.441.343

1960 1.641.881 1.496.643

(do 10.8.)

Skupaj 11.226.508 10.544.301

Celotno število prehodov s propustnicami je doseglo v petih letih obstoja videmskega

spazuma 28.379.808 prehodov, od česar odpade na samo tržasko področje 1.270.808 prehodov.

Če pa je bil prehodom prišlejen 2.368.584 prehodov dovoljstnikov znasa torej celotno število prehodov na osnovi določil videmskega spazuma 30 milijonov 740.392.

Skupno je bilo izdano na celotnem področju veljavnosti videmskega spazuma 11.226.508 propustnic in 10.544.301 propustnic za državljane Italije in 9.239 izkaznic za državljane FLRJ.

Izdano je bilo tudi 3.996 dvoletstniških izkaznic za državljane Italije in 3.739 izkaznic za državljane FLRJ.

Opazila se je z vrolo juho

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali v splošno bolnišnico, in sicer na dermatološki oddelek, kjer so zdravniki menili, se bo modla zdravit približno 15 dni zadržati opazila I. in II. stopnje po vratu, hrbtu in rokah. Zvenjka je bila pokleknala v kuhinji, da bi očistila pod, a je po nesreči zadela ob štedilnik. S tem je prevrnila polno lonec vrele juhe, ki jo je opazila.

Včeraj se je Maria Pausin-Vardabasso iz Padri 60 teže opazila v svojem avtomobilu. Z rešitnim avtom RK so jo prepeljali

